

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بازرگانی
سازمان توسعه تجارت ایران

۳

صادرات پایدار، محور توسعه

کمرک ایران - دفتر واردات

سلام علیکم

با احترام، به پیوست تصویر مصوبه شماره ۰۱/۲۸۲۵۰/ت/۴۲۲۷۷۷ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۹ هیات محترم وزیران در خصوص آیین نامه اجرایی ورود، ساخت، فرمولاسیون و مصرف کودهای شیمیایی، زیستی، الی و سموم دفع آفات نباتی جهت اطلاع و بهره برداری مقتضی ارسال می گردد. س. ۱۱۴۶۶/س

دفتر حمایت از سرمایه گذاری،
کارآفرینی و توسعه تجارت کشاورزی
شماره: ۸۹۱۴/۷۲۷۰
تاریخ: ۸۹/۱۲/۸۷

از طرف ابوالفضل محمدی
مدیر کل دفتر مقررات بازرگانی و واردات

- ✓ دفتر وزارت امور و انضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ دفتر ریاست کل، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ معاونت محترم بر مصوبه ریژی و امور اقتصادی، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ معاونت توسعه بازرگانی داخلی، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ دفتر امور هماهنگی مجامع و شوراهای استان ها، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر جهت اطلاع وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ وزارت جهاد کشاورزی - دفتر حمایت از سرمایه گذاری، کارآفرینی و توسعه تجارت کشاورزی بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ وزارت صنایع و معادن - دفتر امور اقتصادی، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ اداره کل روابط عمومی، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر جهت اطلاع اداره کل حراست، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر جهت اطلاع
- ✓ دفتر ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ دفتر مقررات صادرات و واردات بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ گروه ثبت سفارشات بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر جهت اطلاع
- ✓ گروه تنظیم مقررات (زین العابدین)، بانضمام تصویر مصوبه فوق الذکر
- ✓ دبیرخانه

1- ...
 2- ...
 3- ...
 4- ...
 5- ...
 6- ...
 7- ...
 8- ...
 9- ...
 10- ...

« ... »
 ...

...
 ...
 ...
 ...

... - ... - ...

« ... »

...

...

...

...

...

۰۱ ۲۵۰۲ ۲۷۷۲۳۳۳۳

شماره.....

تاریخ ۱۳۸۹ / ۱۲ / ۹

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

شیمی، داروسازی، پزشکی و یا سایر رشته‌های مرتبط باشد انتخاب می‌شود. کارگاه‌های مشمول این مصوبه ملزم به داشتن مسئول فنی تائید شده توسط وزارت جهاد کشاورزی می‌باشند.

ک- پروانه ساخت: مجوزی که پس از صدور پروانه مسئولیت فنی و برای ساخت هر محصولی که ترکیب بندی آن توسط وزارت جهاد کشاورزی تائید شده پس از اخذ استعلام‌های لازم و در چارچوب ضوابط صادر می‌شود.

ل- محصول سالم: محصولی که عاری از عناصر و ترکیبات سمی و آلاینده بوده و یا با رعایت حداکثر باقی مانده مجاز آنها تولید شده باشد.

م- شبکه مراقبت: سامانه‌ای که زمان کنترل عوامل خسارت را بر اساس اطلاعات فنی حاصل از نمونه برداری و ردیابی‌های آفات و تجزیه و تحلیل آن به بهره‌برداران اعلام می‌دارد و بر اجرای عملیات کنترلی نظارت می‌نماید.

ن- مسمومیت: آلودگی شخص به سم توسط خود و یا شخص دیگر بصورت عالمانه و عامدانه و یا مسمومیت بر اثر عدم اطلاع، بی‌دقتی و یا ناخواسته را گویند که اعم از عمدی یا اتفاقی است.

س- سموم دفع آفات نباتی: کلیه ترکیبات آلی، معدنی و غیره که به منظور کنترل آفات نباتی، انباری و خانگی به صورت جامد، مایع و گاز به کار برده می‌شود.

ع- محصول ارگانیک: محصولاتی که در روند تولید آنها هیچ ماده شیمیایی اعم از کود، سم، هورمون و غیره استفاده نشده و این محصولات عاری از هرگونه آلاینده شیمیایی، فلزات سنگین و ترکیبات مضر می‌باشند. در فرآیند تولید این محصولات صرفاً از مواد و عوامل با منشأ طبیعی استفاده می‌شود.

ف- مدیریت کنترل انبوهی آفات (IPM): فرآیند طراحی و تصمیم‌گیری و اجرای روش‌های کنترل آفات مبتنی بر اکوسیستم با بکارگیری تمام روش‌ها و فنون متناسب و قابل انطباق و ممکن، در راستای نگهداری جمعیت آفات زیر سطح ضرر و زیان اقتصادی.

ص- محصولات تازه خوری: محصولاتی که بدون هرگونه تغییر ظاهری و به صورت خام، مورد مصرف انسان قرار می‌گیرند از قبیل میوه‌های تازه، سبزیجات، صیفی‌جات و مانند آنها.

ق- آفت‌کش: هر ماده یا مخلوط و یا هر موجود زنده که برای پیشگیری، نابودسازی و یا کنترل ناقلین بیماری انسانی یا حیوانی، گونه‌های ناخواسته نباتات یا حیوانات ایجاد کننده خسارت در عرصه‌های طبیعی، تولید، فرآوری، انبارداری، حمل و نقل، محصولات کشاورزی، چوب و فرآورده‌های چوبی یا خوراک دام و یا جهت مبارزه با حشرات و آفات داخل و یا روی پوست بدن حیوانات مورد استفاده قرار می‌گیرد و مصادیق آن عبارتند از عوامل و فرآورده‌های بیولوژیکی، مواد شیمیایی، دورکننده‌ها، جذب کننده‌ها، هورمون‌ها و مواد مشابه.

تبصره- مفاهیمی که در این ضوابط تعریف نشده است تابع مقررات و تعاریف کنوانسیون‌های بین‌المللی الحاقی و قوانین مربوط می‌باشد.

ر- روش کنترل زیستی (بیولوژیک) آفات: به استفاده عملی و کاربردی از عوامل کنترل زیستی و یا فرآورده‌های آنها برای کنترل آفات اطلاق می‌شود.

ش- روش کنترل غیرشیمیایی آفات: به کلیه روش‌ها و ادواتی از قبیل تله‌ها، کارت‌ها، نوارهای رنگی، مواد، جلب کننده‌ها، دورکننده‌ها و غیره اطلاق می‌شود که غیرسمی بوده در کنترل آفات بکار می‌روند.

فصل دوم- هیئت نظارت:

ماده ۲- هیئت نظارت بر تولید، توزیع، مصرف و واردات کود با ترکیب زیر تشکیل می‌شود و از این پس هیئت نظارت نامیده می‌شود:

الف- معاون آب و خاک و صنایع وزارت جهاد کشاورزی (رئیس).

ب- معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی.

ج- معاون امور تولیدات گیاهی وزارت جهاد کشاورزی.

د- معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست.

۲۸۲۵۰۹

شماره..... ۴۴۳۲۷۷

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۹

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

- هـ- معاون ذریعہ سازمان انرژی اتمی ایران.
- و- معاون سلامت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ز- معاون ذریعہ وزیر بازرگانی.
- ح- معاون ذریعہ وزیر کشور.
- ط- معاون ذریعہ وزیر صنایع و معادن.
- ظ- رئیس مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران.
- ج- دو نفر از اعضای هیئت علمی صاحب نظر با انتخاب وزیر جهاد کشاورزی.
- خ- نماینده تشکل یا تشکل های صنفی ذریعہ در زمینه تولید، ورود و مصرف کود (بدون حق رای).
- بصره ۱- احکام اعضاء این هیئت پس از معرفی توسط دستگاه های ذریعہ، از طرف وزیر جهاد کشاورزی و برای مدت چهار سال صادر می شود.
- بصره ۲- هیئت نظارت حداقل هر ماه یکبار جلسه تشکیل خواهد داد و جلسات با حضور دو سوم اعضاء رسمیت پیدا می کنند و مصوبات آن با اکثریت آراء اعضاء حاضر لازم الاجرا خواهد بود.
- بصره ۳- مصوبات هیئت نظارت توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ خواهد شد.
- بصره ۴- دبیرخانه هیئت نظارت در معاونت آب و خاک و صنایع وزارت جهاد کشاورزی تشکیل خواهد شد.
- بصره ۵- هیئت نظارت می تواند در صورت نیاز از افراد ذیصلاح حسب مورد برای شرکت در جلسات بدون حق رای دعوت نماید و یا اینکه امور مربوط را به کمیته های تخصصی ارجاع دهد.
- ماده ۲- وظایف هیئت نظارت عبارتند از:
- الف- تدوین سیاست های لازم در زمینه تولید، ورود و مصرف انواع کود و پیشنهاد به مراجع ذریعہ جهت تصویب.
- ب- برنامه ریزی، هماهنگی و نظارت در زمینه تولید، ورود و مصرف انواع کود.
- ج- برنامه ریزی به منظور بهبود و توسعه صنعت تولید و ترویج مصرف کودهای آلی و زیستی، کمپوست و ورمی کمپوست.
- د- بررسی، بازرگری و تصویب ضوابط و دستورالعمل های تولید، ورود و مصرف در چارچوب موارد مندرج در این آیین نامه و نظارت بر حسن اجرای آنها.
- هـ- تأیید صلاحیت مسئول فنی.
- و- ثبت و احراز مشخصات فنی کودهای تولیدی قبل از عرضه و کودهای وارداتی قبل از ثبت سفارش.
- ز- تصویب فهرست کودهای مجاز و مورد نیاز کشور.
- ح- تصویب مشخصات برجسب الصافی بر انواع کودها.
- ط- بررسی و تصمیم گیری در مورد مسائل و مشکلات و پیشنهاد های فنی ارجاعی از دستگاه های ذریعہ و در صورت لزوم ارجاع به مراجع ذیصلاح برای تصمیم گیری.
- ماده ۴- هیئت نظارت بر سموم از نمایندگان ذیصلاح سازمان حفظ نباتات، مؤسسه گیاه پزشکی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، سازمان دامپزشکی کشور، سازمان پزشکی قانونی و سازمان حفاظت محیط زیست و دو نفر کارشناس آگاه در زمینه سموم دفع آفات نباتیه پیشنهاد سازمان حفظ نباتات و تصویب وزیر جهاد کشاورزی تشکیل می شود و اداره جلسات بر عهده نماینده سازمان حفظ نباتات است.
- ماده ۵- وظایف هیئت نظارت بر سموم عبارتند از:
- الف- تصویب فهرست سموم مجاز و تجدید نظر در آن متضمن فرمول شیمیایی، نوع فرمولاسیون، حداکثر غلظت ماده موثر سم، حداکثر وزن و حجم بسته بندی، نوع ظروف و سایر مشخصات ضروری.
- ب- تصویب مشخصات لازم برای برجسب سموم.

۲۸۲۵۰۱ ات ۴۳۲۷۷
 شماره.....

تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

بصره-پیشنهاد فهرست و مشخصات اولیه موضوع بندهای (الف) و (ب) این ماده و نیز سایر پیشنهادات دستگاه‌های عضو هیئت نظارت بر سموم درباره مسایل فنی مربوط به سموم توسط سازمان حفظ نباتات جمع‌بندی و برای بررسی و اتخاذ تصمیم در دستور طرح در هیئت یادشده قرار می‌گیرد.

ماده ۶- هیئت نظارت بر سموم می‌تواند نسبت به تشکیل کمیته‌های فنی، تخصصی و زیست محیطی سموم اقدام نماید، نحوه تشکیل کمیته‌ها و اعضا، آن یا تصویب هیئت نظارت خواهد بود.

ماده ۷- هیئت نظارت بر سموم موظف است در مورد سمومی که علی‌رغم ثبت و رعایت موارد احتیاطی، برای انسان، حیوان و سلامت محیط زیست مخاطره‌آمیز می‌باشند تجدید نظر نماید.

فصل سوم- تولید و ترکیب بندی کود و سم

ماده ۸- وزارت جهاد کشاورزی (سازمان حفظ نباتات) موظف است اقدامات لازم برای حمایت و پشتیبانی از بخش غیردولتی به منظور تولید عوامل کنترل بیولوژیک و بهره‌برداری از آنها بعمل آورده، سازوکارها و دستورالعمل‌های لازم را تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۹- در راستای توسعه تولید و مصرف کودهای آلی و زیستی و بهینه‌سازی مصرف کودهای شیمیایی، تمامی وزارتخانه‌ها و سازمانهای مرتبط مکلفند با مسئولیت وزارت جهاد کشاورزی سیاست‌گذاری لازم را به منظور توسعه مشارکت بخش غیر دولتی در این خصوص بعمل آورند.

ماده ۱۰- احداث و بهره‌برداری از هر واحد صنعتی برای تولید انواع سموم و کودهای شیمیایی، آلی و زیستی منوط به اخذ جواز تأسیس، پروانه بهره‌برداری و طرح توسعه از وزارت جهاد کشاورزی یا وزارت صنایع و معادن حسب مورد در چارچوب وظایف قانونی و با رعایت مقررات مربوط می‌باشد.
تبصره- صدور مجوز تأسیس، پروانه بهره‌برداری و طرح توسعه باید در چارچوب مقررات حفاظت محیط زیست و استعلام از سازمان حفاظت محیط زیست صورت گیرد.

ماده ۱۱- تولید و ترکیب بندی هر نوع کود در داخل کشور منوط به اخذ پروانه ساخت محصول از وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.

بصره- وزارت جهاد کشاورزی به منظور صدور پروانه ساخت حسب ضرورت، استعلام‌های لازم در زمینه عدم بیماری‌زایی برای انسان و رعایت حد مجاز عناصر سنگین و مواد پرتوزا رعایت استانداردهای زیست محیطی را حسب مورد از وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، سازمان انرژی اتمی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان حفظ نباتات به عمل می‌آورد.

ماده ۱۲- درج شماره پروانه بهره‌برداری و پروانه ساخت محصول، تاریخ تولید و انقضاء، قیمت مصرف‌کننده، کدگذاری کالا، شماره پارت و آدرس واحد تولیدی بر روی برجسب کود ساخت داخل به منظور عرضه آن الزامی است.

تبصره- موارد فوق نافی شرایط و ضوابط آئین‌نامه برجسب گذاری کالاهای شیمیایی (GHS) نمی‌باشد.

ماده ۱۳- پروانه ساخت هر کود به مدت دو سال اعتبار خواهد داشت و قابل تمدید خواهد بود.

تبصره- تداوم اعتبار پروانه در طول مدت دو سال منوط به استمرار وجود شرایطی است که در پروانه درج می‌شود. در صورت عدم رعایت ضوابط ساخت، پروانه ساخت ابطال خواهد شد. وزارت جهاد کشاورزی موظف است این موضوع را در پروانه‌های ساخت درج نماید.

ماده ۱۴- به منظور تأمین ماده آلی قابل مصرف در اراضی کشاورزی، وزارت کشور به استناد مواد (۷) و (۱۰) قانون مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۲- موظف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صنایع و معادن نسبت به توسعه صنعت تولید کمپوست و ورمی کمپوست استاندارد از پسماندهای فساد پذیر عادی و کشاورزی اقدام نماید.

۱۰۲۵۰۱

ساره ۴۴۲۷۷

تاریخ ۹ - ۱۳۸۹

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

نیمه - وزارت کشور موظف است ظرف شش ماه از ابلاغ این آیین نامه با همکاری وزارت جهاد کشاورزی شیوه نامه تهیه و تولید کمپوست و ورمی کمپوست از پسماندهای فسادپذیر عادی و کشاورزی را تدوین نماید.

ماده ۱۵ - سازمان حفظ نباتات موظف است ظرف سه ماه از ابلاغ این آیین نامه نسبت به تدوین و اعلام ضوابط فنی فرآیند تولید اقدام و واحدهای تولیدی و ترکیب کننده سموم را پیش از اخذ پروانه ساخت ملزم به رعایت ضوابط مذکور نماید.

ماده ۱۶ - وزارتخانه های جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و سازمان حفاظت محیط زیست موظفند برنامه های کوتاه مدت و بلند مدت میزان تولید و نوع سموم و کودهای شیمیایی تولیدی را با رویکرد تولید بر اساس فناوری های نوین با رعایت قوانین و مقررات و کنوانسیون های بین المللی تنظیم اعلام و به مرحله اجرا در آورند.

ماده ۱۷ - تمامی واحدهای تولید کننده و ترکیب کننده سموم موظفند اقدامات لازم را به منظور جلوگیری از آلودگی محیط زیست و منابع آب و خاک بر اساس دستورالعمل های سازمان حفاظت محیط زیست به عمل آورند.

نیمه ۱ - هرگونه احداث واحد جدید یا هرگونه تغییر در واحدهای تولیدی موجود با رعایت ضوابط زیست محیطی و لحاظ ماده (۱۶) این آیین نامه، منوط به بکارگیری فناوری های جدید رفع آلودگی است.

نیمه ۲ - ضمن تشکیل پرونده بهداشتی برای شاغلان در واحدهای تولید کننده و ترکیب کننده سموم، هر شش ماه حداقل یکبار معاینات دوره ای شاغلان و ارزیابی بهداشتی محیط کار انجام پذیرد.

فصل چهارم - واردات کود و سم

ماده ۱۸ - در راستای حفظ کیفیت منابع پایه خاک و آب کشور، وزارت جهاد کشاورزی موظف است سالانه فهرست و میزان کودهای مجاز مورد نیاز وارداتی را اعلام و با همکاری دستگاه های ذیربط مجموعه مشخصات و روش های فنی و نحوه اقدام هریک از دستگاه ها حسب مورد و استانداردهای زیست محیطی ورود کود را پس از تصویب هیات نظارت منتشر و اعمال و ترتیبات لازم برای اعمال و اجرای استانداردهای مربوط را فراهم نماید.

ماده ۱۹ - کودهای وارداتی باید در کشور مبدأ ثبت شده باشند و دارای برگه بازرسی آنالیز کالا از یک شرکت بازرسی کننده داخلی و یا بین المللی معتبر و برچسب اطلاعات فنی - تجاری (موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه) و بسته بندی (در صورت عرضه مستقیم) باشد.

ماده ۲۰ - واردکنندگان کود ضمن رعایت ماده (۱۷) این آیین نامه مکلف به ارائه گواهی های لازم از مراجع ذیربط به شرح ذیل در زمان ترخیص می باشند:

الف - گواهی رعایت حد مجاز ترکیبات آلاینده سمی و عناصر سنگین بر اساس ضوابط و استانداردهای داخلی و بین المللی از وزارت جهاد کشاورزی.

ب - گواهی عاری بودن از عوامل بیماری زا برای گیاه و دام از وزارت جهاد کشاورزی و عاری بودن از عوامل بیماری زا برای انسان از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ج - گواهی عدم پرتوزایی بیش از حد از سازمان انرژی اتمی کشور.

ه - گواهی رعایت استانداردهای زیست محیطی از سازمان حفاظت محیط زیست.

نیمه ۱ - دستگاه های فوق موظفند نتیجه بررسی های خود را از حیث صدور یا عدم صدور ظرف حداکثر یک هفته روز به مبادی ورودی اعلام نمایند.

شماره ۲۸۲۵۰۱ / ۴۴۳۲۷۷

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۰۹

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی
 بصره ۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با همکاری دستگاه های ذیربط تسهیلات لازم به منظور ایجاد
 آزمایشگاه های مربوط توسط بخش خصوصی را در چارچوب قوانین و مقررات مربوط در مبادی ورودی اصلی
 فراهم نماید.
 ماده ۲۱- هنگام ورود کود به کشور لازم است حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) از مدت اعتبار مصرف آن باقی
 مانده باشد، وارد کننده کود باید تمامی سوابق و هرگونه اطلاعات دیگر کود وارداتی را برای مدت چهار سال
 نزد خود نگهداری نموده و بنا به درخواست مراجع ذیصلاح در اختیار آنها قرار دهد.
 ماده ۲۲- سموم آماده وارداتی، تکنیکال ها و مواد همراه و آن دسته از سمومی که در داخل کشور تولید و
 ترکیب می شوند باید از کیفیت لازم براساس ضوابط اعلامی سازمان حفظ نباتات برخوردار باشند.
 ماده ۲۳- واردات کودهای آلی و زیستی که از منشأ پسماندهای پزشکی و ویژه، موضوع ماده (۲) قانون
 مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۲- تهیه شده باشند به داخل کشور ممنوع است.

فصل پنجم - توزیع کود و سم:
 ماده ۲۴- تغییر بسته بندی، توزیع و عرضه انواع کودها منوط به اخذ مجوزهای مربوط از وزارت جهاد

کشاورزی می باشد.
 بصره ۱- شرایط و ضوابط اخذ مجوزهای فوق طی دستورالعملی توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین و اعلام
 خواهد شد.

بصره ۲- اخذ استعلام های لازم از سازمان حفاظت محیط زیست و حسب مورد از وزارت بهداشت، درمان و
 آموزش پزشکی برای صدور مجوزهای فوق ضروری می باشد.
 بصره ۳- مدت اعتبار مجوز سه سال است که قابل تمدید می باشد.

ماده ۲۵- در صورتیکه کود مورد نظر جزء مواد محترقه، اشتعالزا و سمی گروه بندی شود، باید به نحو
 مناسب با علایم مربوط روی برجسب درج شود. حمل و نقل، انبارداری و مصرف این کودها مشمول قوانین و
 مقررات خاص خواهد بود که برای حامل آنها لازم الاجرا می باشد.

ماده ۲۶- تمامی کودهای تولیدی و وارداتی در طول مدت اعتبار مجوزها باید مشخصات ثبت شده را دارا
 باشند و به منظور نظارت بر نحوه عملکرد و چگونگی مطابقت نمونه کود با مشخصات ثبت شده، وزارت جهاد
 کشاورزی مجاز است در هر مرحله اعم از پیش تولید، تولید، بسته بندی، انبار، برجسب زنی، حمل و نقل،
 فروش و مصرف نسبت به بازدید، نمونه برداری، ارسال به مراجع ذیصلاح موضوع ماده (۲۰) این آیین نامه و
 تطبیق نتایج با مشخصات ثبت شده اقدام نماید.

ماده ۲۷- هرگونه تغییر بدون مجوز در بسته بندی کود، دخل و تصرف در محتوای برجسب و شماره
 مجوزهای صادره ممنوع می باشد و مرجع صادرکننده مجوز موظف است نسبت به پیگیری موضوع در مراجع
 ذیصلاح اقدام نماید.

ماده ۲۸- واردکنندگان، تولیدکنندگان و توزیع کنندگان (شامل ترکیب و بسته بندی) انواع کودها باید مطابق
 ضوابط و دستورالعمل های فنی نسبت به نمونه برداری و انجام آزمایش از هر محموله کود تولیدی، وارداتی و
 ترکیب یا بسته بندی شده جهت تطبیق با مشخصات اعلام شده توسط مراکز آزمایشگاهی مورد تأیید وزارت
 جهاد کشاورزی و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران (در مورد کودهای دارای استاندارد مصوب) اقدام
 و نتیجه را به وزارت مذکور اعلام نمایند.

بصره- مسئولیت فنی و حقوقی هرگونه عواقب ناشی از غفلت یا بی احتیاطی و عدم تطابق ویژگی های نمونه
 کود با مشخصات اعلام شده و نیز عدم رعایت ضوابط و معیارها بر عهده تولید کننده، وارد کننده، فرموله و
 بسته بندی کننده مربوطه است.

شماره ثبت ۴۴۳۲۷۷ ک
۱۰۲۵۰۱

تاریخ ۱۳۸۹/۰۷/۰۹

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

ماده ۲۹- در صورت تخطی دارندگان مجوزها و عدول از شرایط اخذ هر یک از مجوزهای صادره و یا ضوابط این آئین نامه و دستورالعمل های آن، مرجع صادرکننده مجاز خواهد بود نسبت به اخطار کتبی و یا لغو مجوزهای صادره اقدام نماید.

نیمه- مفاد موضوع این ماده و اختیار دستگاهها باید در مجوزهای صادره درج شود.

ماده ۳۰- فروش انواع سم منوط به اخذ پروانه فنی و تایید صلاحیت از سازمان حفظ نباتات بوده و فروشندگان موظفند بر اساس ضوابط و مقررات سازمان حفظ نباتات عمل نمایند.

نیمه ۱- فروش سموم تاریخ مصرف گذشته و فاسد مجاز نیست و شرکتهای واردکننده و تولیدکننده یا فرموله کننده موظفند مطابق ضوابط و مقررات سازمان حفاظت محیط زیست نسبت به مرجوع یا امحاء آنها اقدام نمایند.

نیمه ۲- تولید کنندگان و وارد کنندگان موظفند میزان سموم تاریخ مصرف گذشته خود و محل نگهداری آنها را به سازمان حفظ نباتات اعلام نمایند.

ماده ۳۱- فروش سموم باید صرفاً براساس نسخ گیاه پزشکی که توسط آزمایشگاههای گیاه پزشکی و ادارات حفظ نباتات صادر می گردد انجام پذیرد.

ماده ۳۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با همکاری وزارتخانه های راه و ترابری، کشور و بازرگانی، تولید، توزیع و حمل و نقل سموم شیمیایی را ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آئین نامه ساماندهی نماید.

نیمه- تمامی وسایل حمل و نقل سموم شیمیایی بایستی دارای آرم و مشخصات لازم بوده و همچنین مجهز به سامانه موقعیت یاب جغرافیایی (GPS) باشند و حمل و نقل سموم باید پس از اخذ مجوز از سازمان حفظ نباتات انجام شود.

ماده ۳۳- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ظرف یکسال شبکه بایش سموم شیمیایی را از مرحله تولید و واردات تا مصرف این سموم طراحی و اجرا کند.

فصل ششم - مصرف کود و سم

ماده ۳۴- وزارت جهاد کشاورزی موظف است راساً یا در صورت لزوم با همکاری دستگاههای ذیربط و در صورت نیاز پس از تصویب مراجع ذیصلاح سیاستهای تشویقی، ترجیحی و برنامه های عملیاتی زمان بندی شده را به ترتیبی تدوین و به مرحله اجرا درآورد که مصرف کودهای آلی و زیستی در هر سال حداقل به میزان یک درصد افزایش یابد.

ماده ۳۵- وزارت جهاد کشاورزی موظف است از طریق فعالیتهای آموزشی و ترویجی زمینه بهبود مشارکت کشاورزان برای جلوگیری از مصرف بی رویه کودهای شیمیایی و توسعه مصرف کودهای آلی و زیستی، کمپوست و ورمی کمپوست را فراهم نماید.

ماده ۳۶- در راستای بهینه سازی مصرف انواع سموم و کودهای شیمیایی و توسعه تولید محصولات سالم، وزارت جهاد کشاورزی موظف است سیاستهای حمایتی و تشویقی خود را به نحوی تنظیم نماید که تولید محصولات سالم در اولویت قرار گیرند.

ماده ۳۷- وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور بالا بردن سطح آگاهی تولید کنندگان محصولات کشاورزی در جهت بهینه سازی مصرف سموم کشاورزی و توسعه راهکارهای مبارزه غیرشیمیایی و زیستی (بیولوژیک) با اولویت بخش خصوصی برنامه های ترویجی و آموزشی لازم را تدوین و اجرا نماید.

ماده ۳۸- وزارت جهاد کشاورزی موظف است ظرف یکسال از طریق سازمان حفظ نباتات نسبت به ایجاد و توسعه شبکه های مراقبت از محصولات کشاورزی و اجرای برنامه های مدیریت کنترل انبوهی آفات (IPM) با

۴۴۲۷۷۷
سارو.....

تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ - ۴۰۰۰

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

محوریت مبارزه زیستی (بیولوژیک) و با اولویت محصولات تازه خوری، پایش مصرف و حمل و نقل سموم و اعمال استانداردهای بهداشتی و زیست محیطی اقدام نماید.

ماده ۳۹- وزارت جهاد کشاورزی موظف است ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آئین نامه برنامه ای تدوین نماید تا جایگاه آزمایشگاه های خاک شناسی در برنامه مصرف کودها به نحوی ارتقاء یابد که مصرف کود بر اساس نتایج آزمایشگاه های خاک شناسی باشد.

ماده ۴۰- وزارت بازرگانی موظف است با توجه به ضوابط و مقررات اعلام شده از سوی وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان انرژی اتمی و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران نسبت به ثبت سفارش محصولات کشاورزی براساس ضوابط مذکور اقدام نماید، پایش محصولات کشاورزی وارداتی با تاکید بر باقیمانده سموم دفع آفات نباتی، فلزات سنگین و ترکیبات مضر ناشی از مصرف سموم برعهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

ماده ۴۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در راستای ارتقای آگاهی بهداشت حرفه ای کشاورزی با همکاری وزارت جهاد کشاورزی نسبت به تدوین و اجرای برنامه بهداشت کشاورزی با اولویت کاهش و بهینه سازی مصرف سموم و ارتقای سلامت کشاورزان اقدام نماید.

ماده ۴۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است بمنظور معرفی، اصلاح و جایگزینی فناوری های مکانیزاسیون کشاورزی و در راستای بهینه سازی و افزایش کارایی مصرف سموم و انواع کودها، نسبت به توسعه فناوری های نوین سمپاشی ها و کودکارها بصورت کمی و کیفی سالانه در سطح ده درصد (۱۰٪) از اراضی کشاورزی اقدام نماید.

بصره- وزارت صنایع و معادن موظف است نسبت به تأمین نیازهای ماشینی در راستای برنامه های وزارت جهاد کشاورزی همکاری نماید.

فصل هفتم - سایر مقررات:

ماده ۴۳- سازمان حفظ نباتات موظف است تمهیداتی ایجاد کند که متناسب با کنوانسیون های بین المللی، تولید، فرموله، واردات و مصرف سموم پر خطر در کشور ممنوع شود.

ماده ۴۴- سموم و مواد مخلوط شده با سموم و یا ظروف مصرف شده سموم و همچنین حمل و نقل آنها باید در مکان های جداگانه و ایزوله بوده و جدا از مواد خوراکی و آشامیدنی مصرفی انسان، حیوان و گیاهان زنده نگهداری شود. در صورت تخلف پروانه متخلفین لغو می شود.

ماده ۴۵- فعالان در زمینه تولید، واردات، فرموله کردن، بسته بندی، توزیع و فروش سموم باید مطابق ضوابط و دستورالعمل های سازمان حفظ نباتات فعالیت نمایند.

ماده ۴۶- وزارت جهاد کشاورزی (سازمان حفظ نباتات) موظف است با نظارت دقیق و مداوم، در صورت احراز تخلف، از قبیل واردات، تولید و توزیع سموم و کودهای تقلبی، استفاده از برجسب های تقلبی، مصرف کودها و سموم ثبت نشده و تاریخ مصرف گذشته مراتب را به طریق مقتضی پیگیری و به اطلاع عموم برساند. **بصره-** سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و رسانه های عمومی موظفند حسب اعلام وزارت جهاد کشاورزی نسبت به اعلام اسامی سموم و کودهای تقلبی و غیر قابل مصرف اقدام نماید.

ماده ۴۷- فعالان در زمینه تولید، واردات، فرموله کردن، بسته بندی، توزیع و فروش سموم موظفند برجسب مشتمل بر مشخصات فنی کود، شرایط نگهداری، مدیریت مصرف و مدیریت پسماند و ملاحظات بهداشتی را بر اساس دستورالعمل های مصوب هیئت نظارت بر روی بسته کود الصاق نمایند.

بصره ۱- عرضه کننده محصولات وارداتی موظف است ترجمه فارسی برجسب کود را بر روی بسته بندی کود الصاق نماید، در هر حال ذکر تاریخ تولید، قیمت و زمان انقضای مصرف در برجسب فارسی الزامی است.

۱۰۲۵۰۶

شماره ۴۳۲۷۷

تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۰۸

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

بصره ۲- در هنگام حمل و نقل کود به صورت فله علاوه بر رعایت ملاحظات بهداشتی و زیست محیطی باید مشخصات فوق الذکر در برگه‌ای درج و مهوور به مهر اشخاص حقیقی یا حقوقی ارسال کننده، ضمیمه بارنامه شود.

ماده ۴۸- تولید، فرموله کردن، نگهداری، حمل و نقل، توزیع و مصرف انواع سموم خارج از چارچوب ضوابط قانون حفظ نباتات و قانون مدیریت پسماندها و آئین نامه‌ها و دستورالعملهای مربوطه و این ضوابط ممنوع بوده و در هر مرحله‌ای که توسط سازمان حفظ نباتات تشخیص داده شوند تولید کننده، فرموله کننده، نگهدارنده و توزیع کننده موظف است مطابق قانون و آئین نامه‌های مدیریت پسماندها نسبت به مسترد نمودن به تولید کننده و امحاء آنها اقدام نمایند.

بصره ۱- فروش سموم قاچاق و غیرمجاز وارداتی توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی منوط به اخذ تاییدیه وزارت جهاد کشاورزی (سازمان حفظ نباتات) می‌باشد و در صورت عدم تاییدیه به هزینه وارد کننده مرجوع و یا امحاء خواهند گردید.

بصره ۲- سازمان حفظ نباتات می‌تواند نسبت به طرح شکایت در مراجع قانونی علیه قاچاقچیان و یا وارد کنندگان بدون مجوز اقدام نماید.

ماده ۴۹- سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه‌ها و همچنین دستگاه‌های آموزشی و فرهنگی موظفند به منظور پیشگیری از مصرف بی رویه سموم و کودهای شیمیایی، نسبت به ترویج و تبلیغ تولید، عرضه و مصرف محصولات سالم کشاورزی در سطح جامعه اقدام نمایند.

ماده ۵۰- موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنایع و معادن و سایر دستگاه‌های ذریع در راستای بهینه‌سازی مصرف انواع کودهای شیمیایی و توسعه مصرف کودهای آلی و زیستی، استانداردهای انواع کودها (که مشتمل بر روشهای نمونه‌برداری و اندازه‌گیری‌های کیفی در نمونه‌های کود باشد)، ساخت سمپاشها، کودکارها و پذیرکار-کودکارها را طی سه سال تدوین، و پس از تصویب اجباری شدن آنها توسط شورای عالی استاندارد به معرض اجرا گذارد. تا زمان تدوین استانداردهای مذکور، روشهای مورد تایید وزارت جهاد کشاورزی ملاک عمل خواهند بود.

ماده ۵۱- دستگاه‌های متولی و شرکتهای وارد کننده، تولید کننده و مونتاژ کننده سمپاش موظفند دستورالعمل‌های فنی وزارت جهاد کشاورزی را که ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تهیه و ابلاغ خواهد شد در مراحل مذکور اجرا کنند.

ماده ۵۲- واردکنندگان و تولیدکنندگان انواع کود و سموم موظفند گزارش سالانه عملیات خود را از نظر نوع، میزان ورود، تولید و توزیع کود تا پایان خرداد ماه سال بعد به وزارت جهاد کشاورزی اعلام نمایند. بصره- ارائه گزارش سالیانه عملیات مذکور توسط واردکنندگان و تولیدکنندگان جهت تمدید مجوزهای صادره الزامی است.

ماده ۵۳- تمامی هزینه‌های انجام آزمایشات و تفسیر نتایج آنها برای صدور انواع مجوزها و یا برای تطبیق مشخصات کود به عهده متقاضی است.

ماده ۵۴- تولید کنندگان، واردکنندگان و یا فرموله کنندگان کود در صورت لغو مجوز باید تمامی محصولات ری‌تولیدی و وارداتی لغو مجوز شده خود را جمع‌آوری نموده و از تولید، توزیع و عرضه آنها خودداری نمایند. در غیر این صورت موضوع از طریق سازمان حفظ نباتات و سازمان حفاظت محیط زیست پیگیری خواهد شد.

ماده ۵۵- صاحب کالا باید بازسازی یا امحاء محموله‌های غیرمجاز و یا غیر بهداشتی کود را بر اساس قوانین و دستورالعمل‌های مربوط با رعایت ضوابط بهداشتی و زیست محیطی انجام دهد.

۱۰۵۰۱

تاریخ: ۱۳۸۹/۰۹/۰۹

تاریخ: ۱۳۸۹/۰۹/۰۹

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

ماده ۵۶- تولید، ترکیب، واردات، خرید، فروش، توزیع و مصرف کودهای غیرمجاز و سموم ثبت نشده در کشور ممنوع می باشد.

ماده ۵۷- مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضوابط صدور پروانه ایجاد و تأسیس آزمایشگاه های اندازه گیری باقیمانده سموم را ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این آئین نامه تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۵۸- به منظور توسعه تولید محصولات ارگانیک و سالمه وزارت بازرگانی موظف است با همکاری وزارتخانه های جهاد کشاورزی و کشور نسبت به عرضه و قیمت گذاری محصولات کشاورزی ارگانیک و سالم از طریق میادین میوه و تره بار و سایر مراکز عرضه محصولات اقدام نماید.

ماده ۵۹- به منظور حفظ سلامت انسانی و محیط زیست و کاهش مخاطرات ناشی از سمپاشی هوایی، وزارت جهاد کشاورزی (سازمان حفظ نباتات) موظف است در صورت نیاز به مبارزه شیمیایی برای کنترل آفات از سایر روشها غیر از مبارزه هوایی استفاده نماید.

نصوه- استفاده از روشهای سمپاشی هوایی بنا به ضرورت در موارد استثنایی و با تشخیص سازمان حفظ نباتات انجام می پذیرد.

ماده ۶۰- وزارت جهاد کشاورزی موظف است برای کنترل آفات در عرصه های منابع طبیعی با اولویت روشهای غیرشیمیایی و زیستی (بیولوژیک) اقدام نماید.

نصوه- هر گونه عملیات مبارزه با آفات در عرصه های مناطق چهارگانه حفاظت شده صرفاً پس از هماهنگی و کسب مجوزهای لازم از سازمان حفاظت محیط زیست انجام خواهد شد.

ماده ۶۱- تمامی فعالان در زمینه تولید، واردات، فرموله کردن، بسته بندی، توزیع و فروش کود و سموم موظفند ضوابط و دستورالعمل های طرح خوداظهاری سازمان حفاظت محیط زیست را رعایت نمایند تمامی صادرکنندگان پروانه های بهره برداری و مجوزها مکلفند این حکم را به عنوان شرط در پروانه های بهره برداری و مجوزها درج نمایند.

ماده ۶۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در خصوص فوریت های مسمومیت با سموم دفع آفات نباتی اطلاع رسانی لازم را برای تولیدکنندگان، واردکنندگان، فرموله کنندگان توزیع کنندگان، فروشندگان و مصرف کنندگان به انجام رساند.

ماده ۶۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است پرسنل و امکانات لازم را برای آموزش کادر پزشکی جهت تشخیص مسمومیت با سموم دفع آفات نباتی و اقدامات درمانی را فراهم آورد.

ماده ۶۴- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمانهای پزشکی قانونی کشور و حفاظت محیط زیست موظفند حسب مورد اطلاعات مسمومیت های اتفاقی و عمدی و یا آلودگیهای زیست محیطی با سموم دفع آفات نباتی را ثبت و جهت اعمال مقررات و اقدامات لازم در اختیار سازمان حفظ نباتات قرار دهند.

ماده ۶۵- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است تمهیدات لازم را به منظور پالایش سلامت منابع تأمین آب آشامیدنی از جنبه آلودگی به سموم آفت کش و کودهای شیمیایی پیش بینی نموده و با همکاری وزارت جهاد کشاورزی (سازمان حفظ نباتات) و وزارت نیرو نسبت به رفع تهدیدات مذکور اقدام نمایند.

ماده ۶۶- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است طی یک برنامه مدون پنجساله مصرف سموم در عرصه های حساس زیست محیطی را ممنوع یا محدود و حتی الامکان روشهای مبارزه غیرشیمیایی و بیولوژیک را جایگزین کند.

شماره ۱۰۲۸۲۵۰۱ ت ۲۲۲۷۷۷۷۷

تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۰۹

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

بصره - سازمان حفاظت محیط زیست موظف است عرصه های حساس زیست محیطی را سالانه شناسایی و به وزارت جهاد کشاورزی اعلام کند.

ماده ۶۷- وزارت جهاد کشاورزی موظف است تمهیدات لازم را برای ارزیابی سالانه اثرات سوء سموم مجاز بر گونه های غیر هدف آفات را از طریق روشهای استاندارد فراهم نموده و نتایج آن را به منظور استفاده نهادهای ذربط (سازمان حفظ نباتات، سازمان حفاظت محیط زیست و هیأت نظارت بر سموم) اعلام نماید.

ماده ۶۸- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست ظرف شش ماه از ابلاغ این آیین نامه، نسبت به تهیه مقررات مورد نیاز به منظور برخورد با تولیدکنندگان، واردکنندگان، فرموله کنندگان، توزیع کنندگان، فروشندگان و مصرف کنندگان متخلف انواع کودها و آفت کشها و ارائه آن به مراجع ذی ربط اقدام نماید.

ماده ۶۹- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با استفاده از امکانات، اعتبارات و پستهای سازمانی موجود ساختار لازم را جهت پژوهش های هماهنگ در زمینه بهینه سازی مصرف سموم و کودهای شیمیایی و جایگزینی نهادهای غیرشیمیایی، توسعه پایدار ارگانیک (بیو) و کنترل بیولوژیک فراهم آورد و ساختار تشکیلاتی مربوط به مبارزه بیولوژیک و مبارزات غیرشیمیایی در سازمان حفظ نباتات و اداره کل جهاد کشاورزی استانها را متناسب با نیاز، بازنگری و تقویت نماید.

ماده ۷۰- وزارت جهاد کشاورزی موظف است در جهت نیل به امنیت غذایی و تولید محصول سالم و ارگانیک اعتبارات تحقیقات بیولوژیک را به نحوی تأمین نماید که نیازهای بخش اجراء و تولیدکنندگان مرتفع شود.

ماده ۷۱- اعطای هرگونه تسهیلات و برقراری هرگونه امتیازات در زمینه تولید، واردات و توزیع کود و سم از سوی دستگاه های اجرایی منوط به رعایت مقررات این تصویب نامه می باشد.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۷ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمد رضا رحیمی
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.